

Nieuwsbrief Empese en Tondense Heide

FASE 2 en 3 | Voor geïnteresseerden

Nummer 14 - februari 2025

Afronding fase 2

Het natuurherstel van de Empese en Tondense Heide vindt in verschillende fasen plaats. Tussen 2012 en 2014 zijn de eerste herstelmaatregelen uitgevoerd. Sinds oktober 2022 werken we in een ander deel

van de Empese en Tondense Heide verder aan de herstelmaatregelen van fase 2. We hebben goed nieuws. Eind 2024 zijn echt *alle* werkzaamheden van fase 2 afgerond!

Boomstamstuw bij het Van Hasseltpaadje

Natuurherstel

De Empese en Tondense Heide is een weids en open gebied waar je nog restanten kunt vinden van een bijzondere vegetatie van droge en natte heide, blauwgrasland en nat schraalland afgewisseld met vennen. De waarde voor het natuurbehoud van de kwetsbare natuur op de Empese en Tondense Heide is bijzonder groot. Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten realiseren samen de juiste omstandigheden waardoor de natuurlijke en afwisselende vegetatie in het Natura 2000-gebied

Empese en Tondense Heide kan terugkeren. De natuurherstelmaatregelen zijn vastgelegd in het beheerplan landgoederen Brummen.

Door het tegengaan van het dichtgroeien van het open gebied. Door het herstellen van het hydrologische systeem op basis van oude landschapsvormen. En door uiteindelijk het leefgebied van planten- en diersoorten te verbeteren, zal de Empese en Tondense Heide zich verder kunnen ontwikkelen tot een prachtig natuurgebied.

Fase 3

In het noordwaarts stromende deel van de Zilvense Broekbeek volgen nog de werkzaamheden voor natuurherstel fase 3. Een brede strook langs dit deel van de Zilvense Broekbeek krijgt een herinrichting. Projectmanager Jaap Braad van Natuurmonumenten gaat graag in gesprek met de direct aanwonenden van de Zilvense Broekbeek om de mogelijke herstelmaatregelen toe te lichten. Via een persoonlijke brief zal Jaap Braad binnenkort contact opnemen voor het maken van een afspraak.

Maatregelen op de kaart

The map shows a rural landscape with various fields and roads. A blue line with numbered circles (1-8) indicates a specific path or route. The path starts at a blue triangle labeled 'S1' and ends at a red circle labeled 'V1'. The path is blue from S1 to circle 1, red from circle 1 to circle 2, blue from circle 2 to circle 3, red from circle 3 to circle 4, blue from circle 4 to circle 5, and yellow from circle 5 to circle 6. A pink line runs from circle 6 to circle 7, and a red line runs from circle 7 to circle 8. The map also shows a yellow rectangle labeled '3' and a red rectangle labeled '4'. Other labels include 'Van Hasselpaadje', 'Hallsedijk', 'Hallsedijk 35', 'Lage Steenweg', and 'Heidebeek'. A yellow circle is labeled 'V2' and a red circle is labeled 'V1'.

— beheerpad

① Boomstamstuw

Om het water in het gebied tussen de Lage Steenweg en het Van Hasseltpaadje langer vast te kunnen houden, hebben we bij het Van Hasseltpaadje een boomstamstuw geplaatst. Bij de aanleg van de stuw zijn zoveel mogelijk natuurlijke materialen gebruikt. In het Van Hasseltpaadje is een houten vlonderbrug over de watergang geplaatst.

Boomstamstuw

Houten vlonderbrug

② Veldbeek Noord

De Veldbeek Noord is gedempt. Hierdoor kan het gebiedseigen water van het natuurgebied oppervlakkig afstromen richting het Van Hasseltpaadje. Ook kan een belangrijk deel van het water in het gebied worden vastgehouden door de voorde (doorwaadplaats) in de Lage Steenweg en door de boomstamstuw bij het Van Hasseltpaadje.

Het dempen van de Veldbeek Noord.

De gedempte Veldbeek Noord.

Doorwaadplaats in de Lage Steenweg.

Het gebiedseigen water kan oppervlakkig afstromen.

③ Agrarisch perceel

Ten zuiden van de Lage Steenweg hebben we het voormalige agrarische perceel afgeplagd. De bovenste voedselrijke laag van de bodem is verwijderd en vervolgens afgevoerd. Zo krijgen planten die van voedselarme omstandigheden houden meer kans om te groeien. Doordat het grondwater weer tot in de wortelzone van de planten kan komen, is het mogelijk dat de natuurlijke en afwisselende plantensoorten van de Empese en Tondense Heide weer terugkeren.

Het voormalige agrarische perceel is afgeplagd.

Het grondwater kan weer tot in de wortelzone van de planten komen.

④ Onderhoudskade

Tussen de Lage Steenweg en Hallsedijk 35 hebben we de Veldbeek gedempt. De oude onderhoudskade naast de Veldbeek is tijdens deze werkzaamheden verwijderd. Er is immers geen beek meer die onderhouden dient te worden.

De gedempte Veldbeek.

De oude onderhoudskade is verwijderd.

⑤ Knip in de Veldbeek

In de Veldbeek hebben we een 'knip' (dam) aangebracht. Op de gebiedskaart is de exacte locatie aangegeven bij het cijfer 5. Tussen het Van Hasseltpaadje, de Lage Steenweg en Hallsedijk 35 is de Veldbeek gedempt. Verder zuidwaarts vanaf Hallsedijk 35 is de Veldbeek Zuid voor delen met 10 tot 20 centimeter ondieper gemaakt om verdroging tegen te gaan. Ook hebben we het bestaande onderhoudspad naast de Veldbeek Zuid plaatselijk verhoogd. Naast het onderhoudspad is een natuurlijke overlooptrempel aangelegd, waarover het water in noordelijke richting kan afstromen. Deze drempel bepaalt voor een belangrijk deel het waterpeil in het zuidelijke deel van de Empese en Tondense Heide.

De 'knip' in de Veldbeek.

De overlooptrempel naast het onderhoudspad.

Tussen het Van Hasseltpaadje, de Lage Steenweg en Hallsedijk 35 is de Veldbeek gedempt.

⑥ Perceel provincie

De voormalige landbouwgronden van de provincie Gelderland hebben we omgevormd naar natuur. Door een sloot te dempen, delen van het perceel te plaggen en nieuwe poelen aan te leggen op slim gekozen plaatsen, kunnen we meer oppervlaktewater in het gebied vasthouden. Ook hebben we pluksgewijs nieuwe beplanting aangebracht. Dit gebied vormt een mooie verbinding tussen de Empese en Tondense Heide en de natuurgebieden aan de oostzijde van de Hallsedijk.

Een van de poelen op het natuurperceel.

⑦ Kantelstuw

In de Heidebeek, heeft het waterschap een kantelstuw geplaatst. Door middel van een simpele kantelbeweging kan met de stuw het gewenste peil worden ingesteld. Het overtollige water kan zo worden afgevoerd of juist langer worden vastgehouden.

Kantelstuw in de Heidebeek.

⑧ Plas-dras voor weidevogels

Aan de zuidzijde van de Empese en Tondense Heide hebben we een plas-dras gebied aangelegd. Plas-dras is de aanduiding voor een laagte in een grasland waar tijdelijk een ondiepe waterstand in staat. In natte periodes, zoals in de winter en het voorjaar, zal in de ondiepe laagte water staan. In droge perioden zal de laagte droog staan en eruitzien als grasland. Plas-dras is ideaal voor weidevogels. Doordat de bodem nat en zacht is, kunnen de vogels er makkelijk voedsel vinden.

Plas-dras gebied aan de zuidzijde.

Weidevogels kunnen hier naar voedsel zoeken.

Meer weten? Kijk op www.nm.nl/natuurherstel-empe-tonden

Uitgave van Natuurmonumenten
Beheereenheid Zuid-Veluwe en IJsselvallei
Vrijenbergweg 24b | 7371 AA Loenen
E empetonden@natuurmonumenten.nl
T (055) 312 55 00

Contact
Gebiedsboswachter Eline ter Schure
E e.terschure@natuurmonumenten.nl
T (06) 57 52 73 12

Aanmelden nieuwsbrief
Meld u aan via empetonden@natuurmonumenten.nl

Afmelden nieuwsbrief
Meld u af via empetonden@natuurmonumenten.nl